

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:		Manuscrisele nu se inapoează și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an	240 Lei		Pentru publicațiuni oficioase, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.
Pe jumătate de an	120 "		
Pe un pătrar de an	60 "		
Un număr	5 Lei.		
Pentru străinătate pe un an	300 Lei.		

Nr. 4801 E 1933.

NOTĂ OFICIALĂ.

Casa de Amortizare București cu ordinul circular Nr. 950 din 24 August 1933 dă instrucțiuni noi pentru înaintarea cererilor de compensare a recipiselor de depozit provizoriu colective, cu „Bonuri de impozite”.

Conform acestor instrucțiuni — primite la data de 9 Septembrie a. c. — toți cei trecuți în statele colective pe baza cărora s'a emis ordonanța și pe urmă recipisele de depozit, vor face cerere individuală — într'un exemplar — timbrată cu 11 Lei fiscal și 1 Leu aviație, pentru primirea „Bonurilor de impozite”.

Aceste cereri se vor înainta apoi Consiliului eparhial carele prin delegatul — mandatar al său le va înainta Cassei de Amortizare.

Cum — prin ordinul de mai sus ni s'a cerut ca aceste cereri individuale — înscrise într'un borderou în dublu exemplar — să le înaintăm până la datul de 10 l. c. am cerut telegrafic un respiriu până la 25 Septembrie a. c.

Pentru a veni întrajutorul preoțimei cererile li-se vor trimite — prin Oficiile protopresbiterale — spre semnare având Onor. preoțime a le restitui cu reîntoarcerea poștei.

Cei ce nu le vor restitui până cel mult în 20 l. c. vor risca de a nu mai primi „Bonuri de impozite” respective de a-și valoriza pretenșiunea de salariu din 1931.

Caransebeș la 9 Septembrie 1933.

Președintele consiliului eparhial

Andrelu Ghidlu

consilier eparhial, protopresbiter.

Misterul euharistic.

Notițe rezumative din conferința D-lui profesor universitar Dr Vasile Loichița ținută la 19 August 1933 în Băile-Erculane.

Conferențiarul mulțumește președintelui și membrilor din comitet ai F. O. R.-ului pentru cinstea ce i se face de a lua cuvânt la întâiul descălecat al său pe aceste hotare grănicrești ale Eparhiei noastre bănățene.

incumbă o mare și responsabilă datorie până și celor înfrățiți cu catedra, să-i ducă al ei cuvânt de lumină și înflăcărare oriunde se cere, în mijlocul obștei noastre românești. Însă înfiriparea acestei asociații la glasul de chemare al unui distins prof. universitar, Dr Sextil Pușcariu, legitimează învăluirea ei cu toată dragostea intelectualilor ortodoxi, de orice categorie. Prin concursul la eficace se poate nădăjdi într'o refacere morală și religioasă; putem să „reînoinm în noi virtutea temerii de Dumnezeu a părinților, moșilor și strămoșilor noștri, crescându-ne copiii în această evlavie din trecutul cărunț al existenței noastre creștine și naționale”...

Intrând în desfășurarea subiectului, D-~~sa~~ face o sumară caracterizare a planului de mântuire, culminant în incarnațiunea Domnului nostru Iisus Christos. Prin sfintele taine, în număr de 7, instituite de Domnul, opera de mântuire obiectivă se împropriază subiectiv oricărui ins; oricine poate să-și însușească roadele crucii, ce se varsă prin mijlocul tainelor sfinte. Centrul lor este *misterul euharistic*.

Ca în jurul unui izvor de pustie palmierii, în jurul acestei fântâni a harului înfloresc toți crinii virtuților înalte; din ea creatura își scoate apa mântuirii, care-o curățește apropiindu-o de Dumnezeu!

Cu adevărat și ființial sub chipul pâinii și al vinului, Mântuitorul Christos este prezent cu corpul și sângele, cu sufletul și divinitatea sa.

Mântuitorul a promis permanența ființării sale între noi; și în Taina sfintei euharistii, întemeiată la Cina cea de taină, el este aievea prezent sub chipul pâinii și al vinului. În această taină serbăm nu numai amintirea Domnului și a operei Sale mântuitoare, ci pe însuși Domnul, care zilnic ni se dăruiește din nou.

Biserica noastră își bazează învățătura sa în privința acestei dogme, pe doctrina sfinților părinți din epoca clasică a soboarelor ecumenice, reprezentată prin S. Ioan Damaschin.

Cu adevărat pietatea ortodoxă cu aspectul ei mistic-contemplativ, care și după prefacere prin rugăciunea invocării Duhului Sfânt (epicleza care lipsește la romano-apuseeni) vede, gustă și pipăe *dinafară* cu simțurile sale pâne și vin, — totuși dinlăuntru, dincolo de contingentele vieții dinafară, din hotarele rugului aprins și a focului arzător al credinței, cu frică, cu cutremur și cu dragoste mănâncă cu adevărat trupul, și bea cu adevărat sângele de pe cruce al Mântuitorului lumii și al său, prefăcut în atare de Duhul Sfânt, principiul care sfințește toate și sfințește și aceste daruri, precum a sfințit și rodul pântecelui la zămislire. Acolo, rolul invocatorului îl săvârșește îngerul binevestitor, aici preotul-liturg cu brațe și mâni înălțate; acolo pântecele din pământ, aci darurile tot din pământ se prefac în trupul și sângele aceluiaș Mântuitor Iisus Christos de acelaș Duh cel preasfânt! Uniunea ipostatică a firilor dela bunavestirea zămislirii, în ipostasul Fiului lui Dumnezeu, a Logosului-Cuvânt ce se încarnează acolo, — se repetează în chip negrăit de minunat în Iisus Christosul cel euharistic, cel ce se încarnează și aici în uniunea ipostatică cu firea cea dumnezeiască din ipostasul Fiului lui Dumnezeu. Într'adevăr, cât de revelator și de adânc înălțător este acest paralelism dintre Bunavestire și Euharistie.

Dogma transubstanțiatunii o are, întocmai ca și noi, biserica romano-apuseană; se adaogă însă ceva aici, anume o tendință de raționalizare a tainei, plecând dela principiile filozofiei peripatetice și ale scolastice, că la lucruri există o deosebire între *substanță* și între *accidente*. Apreciind în măsura meritată eforturile romano-apusenismului conferențiarul își pune întrebarea că oare rodesc și sporesc ele evlavia creștină?

...În adâncul unului tripersonal Dumnezeu s'a odihnit sfatul, „taina cea din veac ascunsă și de îngeri neștiută“ a mântuirii neamului omenesc; prin Christos s'a arătat în timp; iar prin sfânta euharistie durează până la sfârșitul veacului.

„Cine poate pătrunde în adâncurile lor cutremurătoare?“ se întrebă cu sguduitoare dreptate conferențiarul?

În ce privește protestantismul, până la cele mai bizare derivate sectare, acesta neavând taina preoției, deci o preoție harică, înzestrată cu puteri suprafirești ci una lumească, nu poate avea nici prefacere euharistică. El rămâne la simboalele, simple forme externe și la semnele sale alegorice, drept cari sunt considerate elementele euharistice.

Istoria religiunii liberală, cu reprezentanți de marcă, din diferite tabere protestante, merge cu un paș înainte, și ar vrea să deducă taina sfintei euharistii, ca și taina sfântului botez, din vechile rituri ale misteriiilor păgâne.

Istoricii religiunii, aproape sistematic, aduc pe sfântul apostol Pavel în legătură cu cultele misteriiilor păgâne pentru doctrina sa euharistică. Cu deosebire la filologii lor. Numai că această școală este în exagerare, dacă nu în mare nesocotință mai ales a imensei deosebiri dintre Vechiul și Noul Testament. Orice minte responsabilă refuză a imagina, necum a crede, că Apostolul ar fi putut primi o asemenea influență din păgânism, cu deosebire, că însuș se socotea după cum în faptă a fost cel din urmă chemat între apostoli.

În cele două scrisori adresate Corintenilor — a căror autenticitate este unanim recunoscută — Apostolul înfierază jertfele și întreg cultul păgân. „Fugiți de închinarea la idoli“ zice el către Corinteni. Și de ce? Ca însuș să cadă în asemenea aberație? Nu, apostolul Domnului n'a putut face asemenea compromisuri cu antichitatea!

Cele două scrisori, în cari se aduc șarje împotriva neorânduelilor existente între îmbuibății corintieni, sunt în acelaș timp mărturia cutremurului launtric al apostolului Domnului pentru înfricoșata întocmire a Sa practică îndată la primii creștini ca serbare euharistică!

Tendențelor de mistificare ale teologilor protestanți din școala liberală gata să sacrifice orice unitate cu privire la așezămintele Domnului și ale Apostolilor Săi, pot fi de folos cuvintele Apostolului Pavel către bisericile sale din Corint și Efes: „Iar eu vă îndemn, fraților, în numele Domnului nostru Iisus Christos, ca voi una să fiți...!“

Organizatorul, fruntaș prin excelență, Pavel, rămâne practicianul inspirat al doctrinei integrale, și deci a misterului euharistic al Domnului, pentru toate vremurile...

Dar și experiența vieții noastre personale

cultice — zice inspiratul conferențiar — poate confirma doctrina bisericii noastre ortodoxe privitoare la reala prefacere a elementelor euharistice, în trupul și sângele Domnului. Totul se reduce aici la rugăciunea credinții. Căldura și puterea ei mă face să mă apropiu, nu temându-mă, ci având siguranța sfințirii și mântuirii mele, primindu-l pe Domnul în mine prin mâncarea adevăratului său corp și băutura adevăratului său sânge. M'am înnoit în taina mărturisirii, împăcându-mă cu lumea și ziditorul ei, și pășesc fericit, cu inimă de copil, bucurându-mă, tot mai aproape de Domnul meu, ca să-l primesc umil în mine hrănindu-mă cu această medicină a nemuririi corpului meu. Minunea s'a întâmplat, și eu gust din plin bucuria nevinovăției mele, prin izvoarele harului care le revarsă neconținut sfântul sânge al euharistiei din mine. Ea lucrează în mine cu participarea mea zguduitoare, nu de distanță, de exterior, ci lăuntrică, interiorizând și crescând în mine într'o evoluție nu se poate mai intimă, o realitate rodită în mine prin un dublu dinamism: cel al harului de sus și cel al credinței de jos. Am aceste verificări sensoriale sigure în mine oridecâteori mă învrednicesc a mă face lăcaș al Iisus Christosului meu euharistic. Iată de ce permanentul și viul meu dor de a mă împărtăși neîntrerupt cu Domnul și Dumnezeu meu euharistic și cum biserica mea dreptmăritoare cu dragostea mamei grijulii mă cheamă și pe mine și pe Tine la acest mare praznic și însoțită sărbătoare a nemuririi.

„De lângă ea eu nu mai plec eu nu mă mai despart, căci ea, această sărbătoare a nemuririi mele euharistice este și o reprezentare nesângeroasă a Golgotei, cuprinzând în sine toate Golgotele noastre, și a mea și a ta, și a celor vii și a scumpilor noștri adormiți întru Domnul cel euharistic. Ca și Golgota cu crucea ei sângeroasă, așa și această nouă și perpetuă Golgota euharistică de pe altare este jertfă de împăcare a noastră cu Dumnezeu, care ne dă dreptul să i-ne închinăm, să-i laudăm toate însușirile cari le atribuim ființei sale cele neapropiate și să-i înălțăm cereri pentru noi și pentru cei ce nu mai sunt... Și jertfă deci, de împăcare, de rugă sau de cerere, și de laudă și de mulțumire este neînserata noastră euharistică“.

...Admirabila espunere, culminantă în această proslăvire a euharistiei într'o formă ca de pioasă rugăciune, a concentrat toată atențiunea. Cu bună dreptate cei cari au putut să aculte și să pătrundă în întregime conferința aceasta de manieră înalt științifică, îi sunt adânc mulțumitori distinsului conferențiar, neostenit întru propăgarea adevărului și binelui creștinesc!

Tineretul nostru și Teologia.

Decâteori se apropie timpul deschiderii școlilor, Academiiile noastre teologice trimit și dânselor stăruitoare apeluri tineretului să vie în sânul lor.

Sunt sobre și neînflorite aceste chemări, chiar ca și biserica însași care se ocupă de adâncimile sufletului și nu poate să se oprească la suprafața strălucitoare numai. Mulți tineri le cetesc și zimbesc gândindu-se că ce le-ar putea lor oferi biserica și cariera de preot; nici prea multe mulțumiri sufletești și tot atât de puține avantaje materiale. Să mergem deci mai departe cu o casă, conclud tinerii, fiii epocii realiste de azi. Nu e cuvincios sigur să oprești pe cineva în drum și să-l duci unde nu voiește și noi totuși, cerând scuzele acestui tineret, trebuie să-l oprim și să stăm nișel de vorbă cu el.

Ce te faci tu tinere bunăoară, acărui structură sufletească este întocmită astfel, că nu te pot mulțumi decât numai alese plăceri sufletești, dacă intri în lupta vieții unde nu se aleg mijloacele de luptă, unde chiorul cu un ochi lovește și îl dă la o parte pe cel cu doi ochi curați și sănătoși? Aici nu ai să izbutesti niciodată fiindcă tu ești prea fin pentru durițările vieții cari au să te distrugă cu siguranță.

Sunt paseri, cari nu vor să știe de zborul înalt, cât îi ziua zac în mijlocul drumului, citripesc, se bat și sunt mulțumite cu hrana pe care le-o oferă drumul mare. Și iară sunt paseri, cari toată vremea să rotesc pe sus de tot și nu pot să-și aline foamea, decât cu semințe alese cari se găesc cu multă trudă și căutare.

Tinerii înainte de ce s'ar alege cariera sunt datori să steie la sfat cu sufletele lor și să se convingă, ce caută în viață și ce i-ar putea mulțumi mai bine. Fericirea, locul lor nu este acolo unde îi amăgește viața cu străluciri de suprafață, ci unde îi cheamă putințele și dorințele sufletelor lor.

Oricine să vie la teologie nu e bine, fiindcă în multe cazuri e zadarnică și truda școlii și truda omului care a cercetat școala, fiindcă între școală și om nu este nici un fel de înrudire și nici un fel de legătură sufletească. De aceia școala teologică nu chiamă la sânul ei decât pe cei potriviți cu studiul și intențiile ei. Nu noi oamenii, ci Dumnezeu a rânduit oameni cu anumite însușiri sufletești potrivite pentru chemarea preotească și e sigur că o ceată mare de tineri cari în virtutea alcă-

tuirii lor sufletești ar trebui să vie la teologie se lasă seduși de viață și merg în altă parte unde nu vor fi niciodată mulțumiți sufletește orice mese întinse le-ar oferi lumea aceasta.

Biserica noastră este încolțită din toate părțile foarte grav și ar avea o lipsă arzătoare de preoți tineri, cari ar ști să grăească de pe amvoane poporului și frumos și cuminte. Nu ne dăm seamă ce putere covârșitoare are asupra oamenilor măcar de ar fi păgâni curați cuvântul bisericii. Voi tinerii cari ați fost printre cei dintâi pe băncile liceelor cui lăsați această sarcină frumoasă și binecuvântată de Dumnezeu și de oameni? Cutărui pantofar cu multă minte naturală și senzibil în destul de mare măsură, ca să poată rupe, în sute și mii de bucăți, pânza sufletului românesc.

Biserica vrea să facă o turmă și un păstor, iar pantofarul vrea o mie de păstori și o mie de turme fiindcă oricât o fi el de scuturat, măreția armoniei sufletelor românești nu o înțelege, este ceva ce nu poate cuprinde nici simțul nici sufletul lui.

Unde fugi tinere de sufletul tău care te cheamă la amvon și tu pleci să diseci cadavre ori să construiești locomotive? Biserica neamului tău rămâne, fără tine și tu când nu-i mai avea încotro o să plângi că ai alergat după o țintă care nu avea nimic comun cu sufletul tău. Cum ați putea voi tineri să priviți cum venetici ori oameni nechemateți ne dărâamă sufletul românesc, când voi l-ați putea însănătoșa și pune pe un drum bun.

Comori nestimate zac în cărțile vechi bisericești și teologice cari ar putea să facă adevărate minuni cu sufletul poporului nostru cu o singură condițiune, ca să vină în școlile noastre teologice tineri cari au puterea sufletească să-le scoată la iveală.

Suntem siguri, că nici un pictor nici un sculptor, nici un poet nu ar schimba darul și mulțumirile lor sufletești cu nici un boier din lume și mai puțin ar face lucrul acesta un teolog adevărat, fiindcă frumsețile sufletești pe cari le gustă prin studiul teologiei nu au asemănare cu alte bunătăți și frumseți trecătoare. Gâlbui, îndoelnic, văicăreț, nemulțumit nu a putut rămânea numai acel preot care din voia lui Dumnezeu nu a avut fericirea să capteze ceva din adevăratele plăceri sufletești pe care i le-a oferit în adevăr cariera.

Dar sărăcie este la voi preoții? Este, dar unde cele două mâni date de Dumnezeu au lenevit, și unde mintea nu a mers pe calea muncii și a cruzării.

Sărăcia nu este un apanagiu necondiționat al preoției, fiindcă avem atâția preoți harnici și cumiți cari nu o cunosc.

Este dată posibilitatea ca toate curțile preoțești să fie mulțumite prin muncă și prin binecuvântarea lui Dumnezeu. Nu vă fie frică dragi tineri de sărăcia preoțească, fiindcă ajutorul lui Dumnezeu și munca voastră vă va da tot ce cereți dela Dumnezeu și în partea materială.

Esența este însă în mulțumirea sufletească pe care v-o poate da cariera preoțească dacă vă potriviți cu ea.

Scriitorul acestor modeste șire are un cult adevărat-pentru marinari. Ce liniștiți, ce serioși ce frumoși, sunt acești marinari de și nu fac altăceva decât conduc vapoarele lor peste valurile vecinic agitate ale mării. Ce meserie primejdioasă zice slăbănogul care stă vecinic la mal, dar nu știe slăbănogul ce frumos e când marinarul cu slabe puteri omește înfrânează valurile turbate, ale mării. Tineri, cari vreți să gustați plăcerile marinarilor sufletești nu stați la mal. Nu, fiindcă la școala navală care se cheamă Academia Teologică de aici sau de colo ve-ți învăța, că fiecare strop de frumsețe sufletească adevărată, să câștigă prin multe suferințe.

Drumul pe care mergi în viață nu importă, poate fi sămănat cu trandafiri sau cu spini ascuțiți, esențial este, ca să ajungi ținta spre care ai tins întotdeauna. Consumatorilor bunătăților pământului viața le-a dat încheierea cuvenită, câte plăceri atâtea chinuri.

Și nici acelora cari au flămânzit și au umblat rupti pentru frumos, adevăr și bine nu le-a rămas viața datoare. Le-a dat clipe frumoase, schintei din vecinicie.

Dr. Ștefan Ciorolanu
protopresbiter.

Invățământul catihetic în pragul anului școlar.

Un vechi deziderat — o programă analitică bine definită în învățământul catihetic, nici până în prezent nu s'a rezolvat în mod definitiv. O programă analitică a alcătui nu este lucru tocmai așa ușor cum s'ar crede. Programa în forma ei teoretică, trebuie să fie o emanație a practicei și a spiritului vremii, deci este un ce evoluționist. Această împrejurare urmărește învățământul laic, acum când colectivitatea învățătorimii este chemată a se aduna și a discuta chestiunea programei analitice în ale învățământului. Iar factorul școlar autoritativ în timpul mai recent să nizește a lansa deodată cu programa analitică și manualul ce să corespundă acelei programe.

De sine înțeles, că aceasta intenție trebuie să fie departe de o monopolizare a cărților școlare. Ar fi un mare desavantaj a împiedeca o inovație spirituală — o inspirație a cuiva — și a introduce foarfeci în progresul evolutiv al științei. Aceste constatări se referă la învățământul laic, cel catihetic diferă de la acesta. La învățământul catihetic „nimeni nu poate pune altă temelie” — ori inovație, de cât numai cuprinsul bibliei. Biblia este busola de orientare în învățământul religios.

O programă analitică pentru învățământul religios, trebuie să cuprindă principii biblice. „Evanghelia lui Christos una este” Gal. I 7. deci ca să fie cineva introdus la cunoașterea învățăturilor biblice, să cere a purcede metodice după o programă analitică bine alcătuită, o cale de urmat bine trasată. Reese că cine lansează o programă analitică, trebuie să posede o bună cunoaștere teologică și cunoaștere practice. Dacă se posedă aceste două condițiuni, atunci cu lansarea programei analitice mai ușor și bine va putea să dea în vileag și manualul care să cuprindă prelucrate tezele programei, prin care procedură s'ar face de cunoscut intenția și spiritul care s'a avut în vedere la alcătuirea programei.

Manualul, dacă ar emana de la factorul autoritativ, acesta nu urmează a fi impus oficialmente, ci din capul locului ar putea fi un bun îndrumător în lipsa unor atari manuale practice. Astfel de s'ar purcede, salutar ar fi numai la învățământul laic, dar la cel catihetic mult ar însemna.

Ca programă analitică în învățământul religios să amintesc cea din 1925, care cuprinde un vast material biblic, dar la gruparea materialului catihetic îi lipsește firul cronologic. Acelaș factor autoritativ care a lansat programa, n'a lansat totdeodată — măcar în rezumat — materialul catihetic. Intre timp învățământul religios devenind obligatoriu pentru preoțime — deși este apostolatul ei — atunci s'a lansat o nouă programă analitică de înaltul for al Sf. Sinod (vezi „Bis. ort. rom. Nr. 8 din 1932 August pagina 564.) Această programă nu este produsul colectivității ecleziastice, ci o emanație a unor venerabili prelați ai bisericii noastre.

Cu lansarea acestei programe s'a spus totodată că nu este o tocmire definitivă, prin urmare se poate discuta în contradictoriu. Așa s'au putut ceti unele observații ale Părintelui Constantinescu în „Rev. Gen. a învățământului Nr. 7—8 din 1932, iar în Bis. ort. rom. Nr. 3—4 din 1933” s'au făcut observații de părintele Oreste Tarangul.

Nu mă pronunț la cele observate de SS. LL. asupra programei analitice, dar spre a ajunge scopul profesional, numai colectivitatea îl poate discuta și fixa în mod competent, altcum păreri și îndrumări particulare la ori și ce caz lasă de dorit și criticat.

Lasă de dorit, pentru că dacă n'avem o programă bine alcătuită și definitivă, pentru educarea unei mărețe credințe divine, atunci să nu ne mirăm că o parte a burgheziei noastre are o slabă credință, cu principii panteiste, iar pătura de jos este de o credință egoistă și nedefinită.

Critică întâmpină programa analitică când nu este produsul totalității ecleziastice ci numai al unor indivizi. Ca să fac o mică explicație cu referire la programa analitică catihetică din 1932, pe care o află că în unele părți este inaplicabilă pentru școala primară, nu pot înțelege cum în acea programă de școala primară pentru cl. VI, să cuprind ca teze de propus material prescriș pentru cl. VI secundară. Am prins firul, tezele sunt luate din manualul „Morala Creștină” de Dr. Șerban Ionescu, ed. II. din 1930 și trecute ad litteram.

Cum poate egala capacitatea elevului de cl. VI-a primară cu a celui de cl. VI-a secundară? De inclinările refractare ale părinților față de școală din parohii nu se ține cont.

În astfel de împrejurări menționate, ne aflăm înaintea unui an școlar, fără o programă analitică corespunzătoare și în consecințe și fără manuale practice pentru catihizare. Se simte lipsa de o îndrumare uniformă, pentru un credo unitar. Cei chemați — fie prin grupare colectivă — să nizuiască la realizarea acestui deziderat. Cu teologice cunoștințe — teoretice și practice — avându-se în vedere istoria arheologică și geografică, — să se compună manuale pentru catehizare — cari să fie o adevărată isagogie pentru simplul nostru creștin. Dacă îndrumarea să face din latura teologică, atunci teologul va trebui să știe că Sf. Bible are vechiul și noul testament.

Vechiul testament, care cuprinde istoria și faptele virtuozitate ale neamului lui Izrail — pe cari creștinul bisericii noastre n'are lipsă a le ști — însă va trebui a scoate în relief spre a se cunoaște acțiunea divină, prin care s'a realizat „protoevangheliul strămoșesc.” (Din Adam — Set — Sim — Avraam și David a urmat nașterea Dumnezeirii intrupate.)

Noul testament, acest cap de operă creștină, trebuie cunoscut și simțit de creștinii noștri în tot cuprinsul lui. Scriptură și tradiția Sf. (Sinaxarele) oferă învățătura Dumnezeiască, adusă din sânul lui Dumnezeu Tatăl de însuș Dumnezeu Fiul și lătită prin ss. Apostoli. Neapărat trebuie să se facă de cunoscut „pruncia Mântuitorului”, urmând activitatea publică a lui Isus, istorisindu-se Dumnezeiasca activitate a acelor 3 ani Mesianici cu cele cinci călătorii ale Mântuitorului la Ierusalim continuându-se istorisirea patimilor cu slăvita Înviere și înălțare a lui Isus, trecându-se apoi la istoricul bisericii lui Christos, cea „una sfântă, sobornicească și ecumenică”.

La catihizare, ca la orice studiu, trebuie avut în vedere și anumite sisteme pedagogice. Cum elevii de școală — în parohii cam de obicei se adună la una, în ansamblu, se pot forma „clase mobile” și după principii pedagogice ca ale lui Bell și Comenius, bazat pe experiența unui sfert de veac pot să spun că se poate ajunge la bun rezultat. Iar dacă se știe „că Isus Christos a fost cel mai mare filosof și pedagog” și învățăturile mântuitoare numai prin cuvânt le-a făcut de cunoscut, asemenea și ss. Apostoli tot prin cuvânt le-au binevestit, atunci clară pildă de urmate sistemul „eroteric” numit socratic (întrebător) la catihizare”.

Dacă astfel s'ar purcede la învățământul religios cu o programă analitică bine alcătuită și în sensul programei, manualul analogic, atunci elevul creștin nu va trebui să memorizeze, — procedură condamnată de toți bunii pedagogi, ci manualul îi va sta la îndemână putând să-și vadă lecțiunea, dezvoltând voința pentru studiu, iar cartea pentru elev în acest caz n'ar fi obiectul uricios al școlii, după cum a zis Rousseau.

Cei chemați, la muncă comună pentru cauză comună, că „secerișul este mult, iar lucrătorii puțini” Mt IX—37.

Vasile Paica

Suntem informați că părintele Paica elaborează un fel de manual biblic, supunându-l negreșit formelor de aprobare. Din articolul de mai sus se desprind principiile călăuzitoare. Deși în multe privinți nu suntem de aceeaș părere cu sfinția Sa (programa „produsul colectivității ecleziastice”, renegarea faptelor virtuozitate ale lui Izrail, pe care „creștinul nostru n'are lipsă a le ști”? etc.), îi dăm posibilitatea ca să se prezinte Onoraților Dsale Colegi. Poate mai are și altcineva vre-un cuvânt de zis. Eventual revenim și noi. Red.

Călugărului Macarie

*Din care pustiuri venit-ai, făptură ciudată,
sau care ciudat lăsământ
te'npinse în lume pe tine,
ca prin rostiri de ectenii dulci, line,
să duci tu vlădici spre mormânt!?*

*Cu camilafca diformă, cu giolgiul de tine cărpit
pe piele surii răvășit —,
eu mult te-admir monahe părinte
pentru emoții, greșeli de cuvinte
pentru prisosuri de lacrimi în ochi —,
că tu un vlădică ajuns-ai să îngroși.*

*Erai sărăcia 'ntrupată;
— simbol de român năcăjit —;
bocancii din vreme de-allă-dată,
în mantie neagră 'nvălit,
cu fruntea de creșuri brăzdată
de-arșițe de vânturi de ploii
de asprele iernei nevoi.*

*In ochi scufundați în orbite
văzută-am cum stropul de rouă
cum curge și merge 'nainte,
cum lacrimă sfântă și nouă
cu 'npinsul ei des și ferbinte
prelinsuți-a fața monahe părinte.*

.*

*Văzutu-ți-am buza în tremur ușor,
pătrunsu-m'a glasul cu timbrul sonor.
dar modestia sfântă trădatu-te-a pe tine'
în satul de 'ngropare tu n'ai voit lumină,
ai spus că mai ai una și blând ai refuzat
lumina și cu cărpa în satul de 'ngropat.*

*Am auzit povestea cu banii cea cu mia
lăsată de vlădica să 'ți indulcești pustia
și greul vieții aspre cerut de mănăstire.*

*Nu m'așteptam monahe la — atâta sărăcire;
credeam că ochiul lacom și-a trupului slăbire
te va 'ndemna monahe să iei acest cadou —
ai refuzat monahe, tu rar, tăcut erou.*

Iosif Delaglob.

Sectele...

Câteva date din istoria adventismului.

II.

Numele de adventism vine dela cuvântul latinesc „adventus“ care se tâlmăcește „venire“ sau „sosire“, pentrucă ei, susțin că știu vremea când Domnul va veni a doua oară pe pământ și care vreme este foarte apropiată.

Nu precizează apriat nici anul și nici ziua dar zic că istoria omenirii până în prezent se poate asemăna cu o noapte întunecoasă care a ținut aproape 6000 ani și cari în fața lui Dumnezeu — bazați pe cuvintele Psalmistului că „o mie de ani înaintea Ta Doamne sunt ca ziua de ieri care a trecut“ sunt ca șase zile din săptă-

mână, acum apropiindu-ne de repausul cel vecinic al lui Dumnezeu care în ziua șaptea s'a odihnit.

Generația veacului nostru este ultima și veacul acesta este cel din urmă.

Intemeietorul sectei adventiste este un american cu numele *William Meiller* fost ofițer în armata americană, originar din orașul *Pittsburg* născut în 1781. Nemulțumit cu disciplină militară care i-se părea grea s'a gândit să facă afacere cu Evanghelia pe care tâlmăcind-o greșit s'a oprit la proorocia lui Daniil unde se vorbește de timpul nașterii Mântuitorului, Purcezând de aci el a socotit că ar fi în stare ca un „al doilea Daniil“, să afle timpul când Mântuitorul va veni a doua oară.

După socoteala lui Meiller această a doua venire trebuia să se întâmple între 21 Martie 1843 și 1844 aceiaș lună și zi. Pentru adevărarea celor spuse s'a folosit și de faptul că în periodul dela 1830—40 s'au întâmplat numeroase războaie, revoluții și revărsări de ape în diferite părți ale lumii.

A câștigat ce e drept numeroși partizani care se zice că și-au vândut averile, iar banii i-au depus în corvana lui Meiller, pentru a aștepta noaptea fatală *lepădați de orice grijă lumească*... Alții s'au pus pe beții pentru a nu simții grozăviile sfârșitului...

Intr'o carte a lui se spune că „era o jale să vezi mulțimea aderenților adventiști deșteptați a doua zi din orgii, fără avere, fără bani... căci fostul căpitan avusese grijă să dispară din timp“.

Au mai fixat data venirii Domnului în 12 Oct. 1844 dar a trecut și aceasta precum a trecut și 1891, 1896, 1908, 1914, 1923 și 1929 când anunțau că la 4 Februarie vor fi revărsări de ape în continentele Africei, Europei și Asia în care timp se va arăta Iisus și la a cărui arătare apele se vor retrage, pământul își va schimba fața, etc., fapte ce știm că nu s'au întâmplat.

Văzând însfârșit că nu pot stabili data venirii Mântuitorului, s'au agățat, așa cum fac și astăzi, de toffelul de evenimente cari li-se par lor că ar fi un semn de sfârșit.

E destul să se întâmple un cutremur de pământ, o revărsare de ape, un războiu, ca să-i auzi spunând: „*Iată semnele cari adevăresc că venirea Domnului este aproape*“.

O comunitate a adventiștilor în stil mai mare a înființat-o după moartea lui Meiller, un oarecare fost conducător de vapor *Iosif Bates* care a și scris o carte intitulată „*ziua Sâmbetei*“.

În România veche adventismul a fost importat printr'un fost preot catolic *Mihail Czechowski* la 1870.

Cutrecerând țara ținea conferințe cu caracter adventist fără însă ca cineva să-i dea atenție afară de un armean din Pitești, *Toma Aslan* care s'a și botezat la 1871. Tot în acest oraș căzu în mrejele rătăcirii și un inginer cu numele *Lucien de Prato* venit din Elveția și pus în serviciul căilor ferate române.

Centrul principal al adventismului era orașul *Hamburg* unde se înființă și o școală de îndrumări misionare în spiritul adventist.

În 1881 au venit în țară doi predicatori adventiști, de origine francezi, *Bertola și Bourdoux* cari au cuvântat în limba franceză. Cu zece ani mai târziu am fost inundați de o mulțime de predicatori de aceștia veniți de prin Crimeia cari și-au luat ca teren de propagandă Dobrogea, așezându-și chiar reședința aci în satele Sarighiol, Cobadinu și Viile noi de lângă Constanța. Amintesc lucrul acesta pentru că și astăzi aci se mențin puternice organizații și fac o propagandă desmățată mai ales printre coloniștii așezați acolo. E de ajuns să se înfiripeze un cât de modest sătuleț de coloni pentru ca viperile adventiste să sară ca fiarele asupra lor să-i tragă în rătăcire, să-i desmembreze sufletește.

Nu ne ajunge incursiunile atât de primejdioase ale comitagiilor bulgarii! Iată cum lucrează dușmanii noștri.

În București cea dintâi grupare adventistă ia naștere la 1890 printr'o seamă de predicatori germani, unul cu numele *Perk* cari și-au așezat sediul în Strada Isvor. Această grupare adventistă, pentru a-și acoperi intenția și-a dat mai întâi numele de „Societatea de cântări”. La început nu i-s'a cunoscut dedesuptul, mai târziu însă lumea s'a ferit de a-i cerceta ședințele.

Iată prin urmare că aducătorii adventismului la noi în țară au fost toți străini de neamul nostru, de religia, de tradiția și sufletul nostru și cari încetul cu încetul au atras de partea lor și pe unii români fără căpătâi, certăți cu buna rânduială și cu legile țării; unii alungații din armată sau dați afară din slujbe, lucrători nemulțumiți cu mijloacele de trai sau altfel de indivizi leneși și pescuitori în apă tulbure.

După răscoala țărănească din anul 1907 adventismul găsi la noi mediul prielnic în nemulțumirea poporului împotriva latifundiarilor.

Astăzi sunt conduși de *Petru Paulini* ca președinte și Ștefan Demetrescu, faimosul Ștefan Demetrescu care a avut cutezanța să ceară discuție apologetică-publică cu biserica ortodoxă.

Paulini s'a convertit la rătăcire în 1907 fiind student în medicină deunde a fost trimis la Hamburg deunde se întoarse ca dușman al Bisericii sale ortodoxe și ca otrăvitor al sufle-

telor fraților sai.

Ștefan Demetrescu care actualmente este secretar al Uniunii colindă mai ales satele de prin Banat unde și-a câștigat vreo câțiva adepți.

Spun oamenii de prin Regatul vechi unde am spus că această rătăcire are rădăcini întinse, că s'au văzut în multe sate cazuri când predicatorii adventiști, atunci când preotul umblă cu sf. cruce prin sate merg înaintea lui din casă în casă îndemnând lumea să nu sărute icoanele, crucea ba chiar să nu primească nici pe preot, iar la cazuri de înmormântare au cutezanța să îndemne poporul să ducă mortul fără față bisericească și fără ceremonie creștină. Mărturisesc că însumi am văzut lucruri de acestea.

De prezent au în București un institut de editură „Cuvântul Evangheliei” în care se tipăresc broșuri și cărți de propagandă. La *Dicio Sân-Martin*, au și un Institut biblic și o școală pe care au mutat-o la Stupini lângă Brașov unde orele de engleză și germană întrec pe cele de limba românească.

Am amintit că adventismul a pătruns și la noi în Banat, nuclee importante au în *Logoj* unde este și centrul pentru băncile bănățene.

Pretutindeni acolo unde am avut așezări curat românești au pătruns pe lângă alte nuanțe sectariste și adventiștii. Astfel se mai găsesc prin unele comune de pe valea Bistrei în *Obreja, Iaz*, apoi în *Sacul*, în *Honorici*, au pătruns printre românii din Regatul sârbesc în *Grebenaf, Nicolint, Vlaicovăț* și în *Straja*. Se vede însă că nici ei nu știu ce vreau. Sunt unii cari au colindat mai multe asociații botezându-se de 3 sau 4 ori. Așa cei 5 sectari din comuna *Zăguzeni* au trecut prin vreo 4 botezuri în decurs de șase ani. În 1927 au fost baptiști, în 1928 adventiști, în 1929 Penticostaliști iar în 1932 au terminat-o declarându-se a confesionalști. Nu-i un fel de zăpăceală sufletească?

Dumitru V. Anușoilor
preot.

ȘTIRI

Convocarea Congresului național bisericesc.

În scopul alegerii de episcopi în eparhiile vacante din Țară convocarea s'a hotărât a se face în cursul lunii Octomvrie. Atunci va primi și văduvita noastră eparhie pe noul ei păstor.

Congresul Astei la Brașov. Congresul anului curent al asociației Astra a fost fixat pe ziua de 8 Septemvrie și anume în Brașov, vechea

citadelă a ortodoxiei. Acest congres a fost onorat cu prezența M. Sale Regelui, președintele de onoare al asociației.

Sfințire de clopote. Vineri la opt Septembrie a. c. s'a celebrat sfințirea clopotelor bisericii noastre ortodoxe din comuna Racovița, în cadrul unei liturgii pompoase oficiată de un numeros sobor sub conducerea P. O. D. Romul Ancușa protopresbiter consilier-referent eparhial, asistat de protodiaconul Ioan David profesor de teologie și de diaconul Teodor Roșca ca delegați din partea Ven. Consiliu eparhial. În numărul viitor vom publica în detaliu dare de seamă despre această marea manifestare ortodoxă din comuna susamintită.

Președintele F. O. R.-ului, Dl Dr Cornel Corneanu, îmbolnăvit în misionada dela Băile-Erculane, este în situația mulțumitoare către Dumnezeu de a se simți mai bine. Dsa și-a administrat taina sf. Maslu după prescripțiile bisericii cu 7 preoți, și este cu mult ușurat. Pe urma acestora suntem în măsură să sperăm că pe luna viitoare va putea să reînceapă activitatea din fruntea F. O. R.-ului.

În numele Dsale și al Comitetului de direcție exprimăm mulțumită tuturor cari s'au interesat de sănătate și s'au rugat pentru redobândirea ei. **Secretariatul.**

Mai multă seriozitate și pregătire se poate cere și redactorilor, unui mare ziar din Capitală. Nu s'ar putea vedea atunci informațiuni ca acestea, apărute în „Curentul“ de ieri: „În cursul lunei Octomvrie se va convoca consiliul național bisericesc(!), pentru a proceda la alegerea a trei episcopi pentru eparhiile vacante și anume: Eparhia Hușilor, a Cetății albe și Lugojului“(!?)

Biserica ortodoxă română-Lugoj.

Publicațiune de licitație.

În urma încuviințării ddo 5 August 1933 Nr. 4144 E/1933 a Ven. Consiliu Eparhial, Consiliul parohial al bisericii ort. rom. din Lugoj publică licitație cu oferte închise pentru darea în antrepriză a lucrărilor de restaurare parțială a bisericii.

Licitatiunea se va ține în ziua de **18 Septembrie a. c.** orele 10 a. m. în biroul epitropiei parohiale.

La licitație pot lua parte numai firme serioase și de specialitate depunând ca garanție 6% din suma din deviz în numerar înaintea deschiderii ofertelor.

Comuna bisericească își rezervă dreptul a decide liber asupra ofertelor.

Antreprenorilor participanți la licitație nu le compete nici un fel de spese sau diurnă.

Redactor responsabil: Nicolae Cornean.

Contractul, ce se va încheia, va fi valabil pentru comuna bisericească numai după aprobarea lui de către Consiliul eparhial.

Proiectul se poate consulta la epitropia parohială între oarele 9—12 a. m. și 4—6 d. m.

Lugoj, la 6 Septembrie 1933.

Președinte:

Dr Aurel Mihaescu.

Notar:

Petru Laețiu.

Corpul Portăreilor Tribunalul Caransebeș.

Nr. Port. 404/1931.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul Portărel de pe lângă Tribunalul Caransebeș în baza art. 102 din legea LX din 1881 și în baza art. 19 din legea 1908, prin aceasta public, că în urma decisului Judecătorei mixte din Caransebeș de sub Nr. 6166/1930 efectuându-se execuțiunea la 25 Iunie 1931 în favorul următoarei Fabrica de Industrie A. G. din Levenkusen reprez. prin avocatul Dr. Traian Tunea domiciliat în Caransebeș pentru suma de 379 fr. Elvețieni capital și acces. mobilele sechestrate și suprasechestrate cari s'au prețuit în în 26.700 Lei — bani și anume: diferite mobile de casă: bufet, toaletă, pendulă, mașină de cusut și etc. se vor vinde prin licitație publică. Deci în urma decisului Judecătorei mixte din Caransebeș de sub Nr. 3973/1931 G. pentru incasarea creanței de 8000 Lei — bani capital cu 15% interese din 2 Septembrie 1929 și spesele de 4277 Lei — bani staverite până în prezent, se fixează termenul de licitație **pe ziua de 13 Septembrie 1933 la orele 10 a. m. în comuna Obreja la sediul urmăritului** și toți aceia cari au voie a cumpăra sunt invitați cu acea observare, că mobilele menționate mai sus, în baza art. 107, 108 din legea LX din 1881 se vor vinde celor cari vor oferi mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele supuse licitației s'au mai sechestrat și înainte și după această fixare de licitație și din partea altor creditori și aceștia au drepturi câștigate de acoperire asupra licitației, în baza art. 120 a legii LX din 1881, deci se va efectua și în favorul acestora.

Caransebeș la 10 Iulie 1933.

Șef portărel **Bacaiarov.**

Aviz.

Librăria Diecezană

cumpără ceară curată

cu prețurile cele mai avantajoase.